

Det kongelige kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep

0032 OSLO

Deres ref.:

Dato: 22.08.2007

Vår ref.: Sak. nr. 07/4650-2 Ark. A03 & 13
Saksbeh. Sigurd Vabekk Hjelle
tlf. 62 54 46 30 fax. 62 53 24 96

SVAR - HØRINGSFORSLAG OM ENDRING I FINANSIERINGSANSVARET FOR OPPLÆRING I BARNEVERNINSTITUSJONER - OPPLÆRINGSLOVEN § 13-2

Vi viser til høringsnotat 06.07.07.

Hedmark fylkeskommune har følgende kommentarer til forslag om lovendring:

Pkt.1. Lovendringene i Ot.prp. nr. 59 (2005-2006)

I Ot prp. nr. 59 står det at "departementet har merka seg at fleire av høringsinstansane meiner at særleg dei private barnevernsinstitusjonane er ujamt fordelte mellom fylka, slik at enkelte fylkeskommunar vil kunne få store ekstrakostnader."

Kommentarer:

Hedmark fylkeskommune har i en rekke brev og møter dokumentert hvilke konsekvenser lovendringen ville få. Vi synes derfor det er positivt at Kunnskapsdepartementet nå har endret syn i denne saken.

Pkt. 2. Bakgrunn for forslag om ny lovendring

Departementet sier i høringsnotatet: "I innstillingen til kommuneproposisjonen heter det i en flertallsmerknad fra Arbeiderpartiet, SV, Senterpartiet, Høyre, KrF og Venstre at *"Flertallet mener at en permanent ordning må komme så raskt som mulig og iverksettes fra og med budsjettåret 2008. Flertallet mener videre at andre utdanningstilbud knyttet til ulike institusjoner, som rusinstitusjoner, bør omfattes av nyordningen."*

Kommentar:

Høringsnotatet omhandler kun endring av § 13-2, og ikke § 13-3a, slik flertallsmerknaden anbefaler. Hedmark fylkeskommune tolker merknaden dit hen at en lovendring også må omfatte utdanningstilbud knyttet til helseinstitusjoner. Det er ikke mulig å skille rusinstitusjoner fra ungdomspsykiatriske institusjoner og andre institusjoner innen helsetjenesten. Det er i tillegg uklare grenser mellom barnevern og psykiatri. Mange institusjoner har klienter som er innskrevet etter både helselovgivning og barnevernloven.

Hedmark fylkeskommune mener at det bør være en felles ansvars- og refusjonsordning for elever som bor i barneverninstitusjoner og i helseinstitusjoner og at lovendringen må omfatte både § 13-2 og § 13-3a.

Pkt. 4. Forslag til lovendring i opplæringsloven § 13-2

Departementet foreslår at institusjonsfylkets ansvar for opplæring opprettholdes, også når det gjelder opplæringsansvaret for barn og unge fra andre fylkeskommuner. For å få en rimeligere fordeling av de økonomiske kostnadene, spesielt i forbindelse med de private barneverninstitusjonene, foreslås at fylkeskommunen der institusjonen ligger får rett til refusjon for utgifter til opplæring fra hjemfylkeskommunen.

Kommentar:

Hedmark fylkeskommune støtter departementets forslag om at det økonomiske ansvaret for opplæring av barn og unge som bor i barneverninstitusjoner, plasseres i elevens hjemfylkeskommune.

Hedmark fylkeskommune mener imidlertid at det er svært uheldig å dele det juridiske og økonomiske ansvaret mellom en verts- og en hjemfylkeskommune. Det vises i den sammenheng til høringsbrev fra daværende utdannings- og forskningsdepartementet av 15.09.03 i forbindelse med endring av § 13-2, vedtatt gjeldende fra 01.01.04:

”Det er likevel visse betenkeligheter med delt juridisk og økonomisk ansvar mellom fylkeskommunene, da dette rent generelt lettere vil kunne føre til uklarheter. Etter en nærmere vurdering er departementet derfor kommet til at totalansvaret for opplæringen (juridisk, faglig og økonomisk) bør legges til den fylkeskommunen der barnet er bosatt på det tidspunktet det fattes vedtak om plassering i institusjon. Dette betyr at denne fylkeskommunen også får ansvaret for å oppfylle rettighetene etter opplæringsloven dersom det blir søkt om inntak og plassering i institusjon i en annen fylkeskommune. Hovedbegrunnelsen er at en klar ansvarsplassering på én fylkeskommune trolig vil ivareta hensynet til kontinuitet og planlegging av opplæringen for den enkelte bedre enn ved delt ansvar mellom fylkeskommunene. Mange av barna og ungdommene dette gjelder, har flere institusjonsopphold bak seg og flytter ofte. Det er derfor viktig med en klar ansvarsplassering for opplæringsansvaret. Delt juridisk og økonomisk ansvar mellom hjemfylkeskommune og institusjonskommune vil rent generelt lettere kunne føre til uklarheter. Det forutsettes at den praktiske gjennomføringen skjer etter avtale mellom de berørte fylkeskommunene mot refusjon av utgiftene.”

Hedmark fylkeskommune støtter fortsatt en slik vurdering. Denne elevgruppen er preget av stor mobilitet, og det er viktig at opplæringsansvaret ligger fast hos den enkeltes hjemfylkeskommune. Dette sikrer kontinuitet og en helhetlig plan for opplæringen. Mange ungdommer flytter mellom forskjellige institusjonstyper, fosterhjem, beredskapshjem eller ulike grader av forsterkede hybelløsninger. Det er viktig at totalansvaret ligger fast på den respektives hjemfylkeskommune.

En flytting av ansvar til en ny fylkeskommune hver gang vedkommende flytter, vil vanskeliggjøre en helhetlig planlegging av den enkeltes opplæringstilbud og ivaretagelse av elevens rettigheter. Flere av de større institusjonsaktørene, som for eksempel Klokkergården kollektivet, har avdelinger i flere fylker, og de bestemmer selv hvilket sted ungdommen skal

plasseres. Dette kan medføre at det juridiske ansvaret for opplæringen kan flyttes mellom ulike fylkeskommuner i løpet av et skoleår.

Dersom hjemfylkeskommunen kun har et økonomisk ansvar, vil den ikke ha mulighet til å vurdere selve opplæringstilbudet, men kun refundere kostnadene. Ingen fylkeskommune vil ha helhetlig ansvar for opplæringen, da opplæringsansvaret vil ligge hos den fylkeskommune hvor eleven til enhver tid oppholder seg. Fylkeskommunene har lang og god erfaring med å inngå avtaler om gjesteelever. En deling av ansvaret medfører en ny og uforutsigbar situasjon og vil kunne skape interessemotsetninger som tidligere ikke har eksistert.

Departementet foreslår at institusjonsfylket får rett til refusjon av utgifter etter fastsatte satser. Hedmark fylkeskommune støtter forslaget under forutsetning av at satsene gjenspeiler de faktiske kostnadene for elevene. Flertallet av elevene i barneverninstitusjoner har omfattende behov for tilrettelegging av opplæringen som er svært kostnadskrevende. Hedmark fylkeskommune støtter det forslaget som Oppland har fremsatt:

- Det fastsettes 4 ulike satser for opplæring av barn og unge i barneverninstitusjoner som har behov for spesialundervisning (i tillegg til ordinær grunnsats): Lav, middels, høy og ekstra høy sats. Ekstra høy sats benyttes for elever som må ha fullstendig individuell tilrettelegging av opplæringen. Satsene baseres på erfaringstall fra fylkeskommunene, med mulighet for individuelle avtaler mellom hjem- og institusjonsfylkeskommune.
- Skolen, PPT og institusjonsfylkeskommunen vurderer hvilken sats som skal benyttes for å gi eleven et forsvarlig opplæringstilbud, i samarbeid med hjemfylkeskommunen. Kostnader vurderes på grunnlag av elevens vansker, gruppestørrelse, lærer-/assistentressurs og skolens muligheter for tilrettelegging/organisering.
- Satser for refusjon må justeres etter lønnsutviklingen. Satsene bør derfor fastsettes i årlig rundskriv i stedet for i forskrift.

Pkt. 5. Forslag til lovtekst

Kommentarer:

I forslag til lovtekst brukes formuleringen "*fylkeskommunen der barnet eller den unge er bosatt*". Med tanke på at barn og unge i barneverninstitusjoner flytter ofte, mener vi at formuleringen er upresis, og kan skape uklarheter omkring hvilken fylkeskommune som har ansvaret. Det bør presiseres at ansvaret ligger fast i den fylkeskommunen hvor eleven var bosatt da barnevernvedtaket ble fattet.

Hedmark fylkeskommune støtter Oppland fylkeskommune sitt forslag til formulering i lovteksten: "*Når det blir gjort vedtak om plassering i institusjon etter barnevernlova, er det den kommunen som er ansvarleg for plasseringa, jf. barnevernlova § 8-4, som har ansvaret for å oppfylle retten til grunnskoleopplæring og spesialpedagogisk hjelp. Den fylkeskommunen der den kommunen ligg som er ansvarleg for plasseringa, jf. barnevernlova § 8-4, har ansvaret for å oppfylle retten til vidaregåande opplæring.*"

Konklusjon:

Hedmark fylkeskommune har ved flere anledninger påpekt de uheldige konsekvensene som den forrige lovendringen ville få. Vi synes derfor det er positivt at Kunnskapsdepartementet nå velger å revurdere saken.

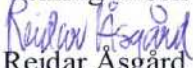
Hedmark fylkeskommune mener at det juridiske og økonomiske ansvaret ikke bør deles, men legges til hjemfylkeskommunen.

Dersom fylkeskommunen fortsatt også skal ha ansvar for grunnskoleopplæringen, støtter Hedmark fylkeskommune departementets forslag om at det økonomiske ansvaret for opplæring av barn og unge som bor i barneverninstitusjoner, plasseres i elevens hjemfylkeskommune.

Hedmark fylkeskommune mener at det må presiseres i lovteksten at ansvarlig fylkeskommune er den fylkeskommunen hvor eleven er bosatt når barnevernsvedtaket blir fattet.

Hedmark fylkeskommune er enig i at institusjonsfylket får rett til refusjon av utgifter etter fastsatte satser. Det forutsettes at satsene gjenspeiler de faktiske kostnadene.

Hedmark fylkeskommune mener at samme ansvarsforhold og refusjonsordning bør gjøres gjeldende både for elever som bor i barneverninstitusjoner og i helseinstitusjoner. Lovendringen bør derfor omfatte både § 13-2 og 13-3a. Dette er i tråd med flertallsmerknaden i innstillingen til kommuneproposisjonen.

Vennlig hilsen

Reidar Åsgård
fylkesrådsleder

gjenpart: Fylkeskommunene
KS